

Nádory kloubů

DEFINICE

Primární nádory kloubů jsou nádory, které mají svůj původ v synoviální výstelce diarthroidálních kloubů, šlachových pochev a nebo burz (tihových váček). Prakticky významné nádory jsou takové, které vychází ze synovioblastické tkáně a nazývají se **synoviální sarkomy** (maligní synoviom, sarkom synoviálních buněk), **histiocytické sarkomy** a **synoviální myxomy**.

OBECNÉ ÚVAHY A KLINICKY PŘÍSLUŠNÁ PATOFYZIOLOGIE

Sarkomy synoviálních buněk jsou vzácné nádory pocházející ze synovioblastické mesenchymální tkáně v hluboké pojivové tkáni kolem kloubů (Craig et al, 2002). Histiocytické sarkomy pravděpodobně pochází z fibroblastů myxomatózní tkáně. Klouby v okolí karpu a tarzu jsou postiženy častěji než distální klouby. Biologické chování těchto nádorů je v rozsahu od pomale rostoucích až k agresivně invadujícím do okolní tkáně. Metastáze se vyskytují v regionálních mízních uzlinách, plicích, kostech a v dalších lokalizacích.

DIAGNOSTIKA

Klinické příznaky

Signalment. Synoviální sarkomy se objevují nejčastěji u velkých středně starých psů. Zde je poměr ve výskytu 3:2 pes a fena. Nebyla zjištěna plemenná predispozice. Zdá se, že rotvajleři jsou postiženi častěji histiocytickými sarkomy, zatímco dobrmani častěji synoviálními myxomy. Průměrný věk výskytu kloubních nádorů je 9 roků (Craig et al. 2002).

Anamnéza. Postižení psi nebo kočky obvykle kulhají. Občas si majitelé mohou povšimnout masy v oblasti postiženého kloubu. Masy mohou růst po určité období pomalu, ale pak se může rychlost růstu zvýšit.

Klinické příznaky při vyšetření

Masy mohou být různě velké, ale jsou obvykle pevné s místy mírnou fluktuací. Stupeň kulhání se objeví ve vztahu k velikosti kostního postižení.

Diagnostické zobrazení

Rentgenogramy postižených kloubů jsou nutné k vyhodnocení rozsahu postižení kosti a měkké tkáně. V oblasti kloubu se může vyskytovat lobulárně utvářená měkkotkáňová masa. Kostní změny (např. lýza subchondrální kosti a kortexu, nebo nově vzniklá kostní tkáň) jsou často zjišťovány na obou stranách kloubu (obr. 35-14 Laterální rentgenogram se sarkomem synoviálních buněk kolenního kloubu. Všimněte si nadměrné lýzy distálního femuru a proximální tibie. Protože jsou postiženy obě strany kloubu, můžeme předpokládat, že se jedná o měkkotkáňový nádor.). Toto je v protikladu se vzhledem primárních kostních nádorů, které velmi zřídka postihují kosti na obou stranách kloubu, neboli nekříží kloub. Rentgenogramy hrudníku nebo kontrastem vylepšené CT by mělo být provedeno k vyhodnocení výskytu plicních metastáz.

Laterální rentgenogram se sarkomem synoviálních buněk kolenního kloubu. Všimněte si nadměrné lýzy distálního femuru a proximální tibie. Protože jsou postiženy obě strany kloubu, můžeme předpokládat, že se jedná o měkkotkáňový nádor. [Fossum, fourth edition]

Laboratorní příznaky

Jednoznačné a konzistentní laboratorní abnormality nejsou zjišťovány.

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNÓZA

Neoplastické kloubní léze musí být odlišeny od synoviálních cyst, které představují dobře vymezené masy připojené ke kloubnímu pouzdru, šlachové pochvě nebo burze (viz Small Animal Surgery, druhé vydání nebo e-edice). Sarkomy synoviálních buněk musí být taktéž odlišeny od mitotického a bakteriologického postižení kloubu (např. septické artritidy, erosivní artritidy a vilonodulární synovitidy) a ostatních nádorů (např. fibrosarkomu, rhabdomyosarkomu, liposarkomu, hemangiopericytomu, maligního fibrózního histiocytomu, gigantickobuněčného tumoru měkké tkáně a primárních kostních tumorů). Definitivní diagnóza vyžaduje biopsii léze; nicméně, excizní biopsie (amputace končetiny) je vhodnější, než incizní biopsie, jestliže masivní kostní destrukce vylučuje jinou terapii nežli amputaci. Tenkojehelná aspirační biopsie může odhalit zhoubné buňky, ale v mnoha případech nedovoluje vizualizaci architektury nádoru, která je nutná k definitivní diagnostice typu nádoru.

POZNÁMKA: Měli byste se pokusit o tenkojehelnou aspiraci nebo jinou bioptickou techniku před amputací končetiny, protože mitotické a neoplastické léze mohou být rentgenologicky neodlišitelné.

CHIRURGICKÁ LÉČBA

Zdá se, že amputace je nejefektivnější léčba pro tyto tumory (viz str. 1342). Lokální excize není doporučována vzhledem k vysokému stupni možných recidiv. Souběžná chemoterapie může být prospěšná.

POOPERAČNÍ PÉČE A HODNOCENÍ

Podívej se na str. 1350, kde jsou uvedeny doporučení pro pooperační péči zvířat po amputaci. Periodická vyšetření postižených zvířat jsou doporučitelná pro včasnou detekci lokální recidivy nádoru nebo detekci metastáz.

PROGNÓZA

Po amputaci končetiny je prognóza opatrná. Ačkoliv jsou tyto nádory považovány za pomale rostoucí s výskytem metastáz až později v průběhu onemocnění, nedávná studie naznačila, že po amputaci jsou metastázy časté. V jedné studii bylo uvedeno, že průměrná doba přežití psů se sarkomem synoviálních buněk byla 32 měsíců, 5 měsíců u histiocytického sarkomu a 30 měsíců u synoviálního myxomu (Craig et al. 2002). Histiocytický sarkom má větší schopnost k metastázám, kdežto synoviální myxom má naopak nejnižší schopnost k metastatickému onemocnění. Dle nedávné studie 16-ti psů se psím synoviálním sarkomem ani klinické stadium ani histopatologický stupeň nádoru významně neovlivnily dobu přežití pacienta (Fox et al. 2002). U psů ošetřených chirurgickou excizí nádoru nebo amputací bylo zaznamenáno významně vyšší přežívání než u těch, kteří ošetření nebyli. Autoři dospěli k názoru, že pro předpověď doby přežití byla agresivita v terapii úspěšnější než určení klinického stadia (staging) nebo stupně nádoru (malignita, grading).

Zdroj: Fossum 3. vydání str. 1352-1353